

บทบรรณาธิการ เล่ม ๑๓

คำถาม การควบคุมตัวผู้ต้องหาไว้เกินกำหนดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๗ จะเป็นเหตุให้พนักงานอัยการไม่มีอำนาจฟ้อง และศาลต้องพิพากษายกฟ้อง หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๑๑๓/๒๕๕๒ จำเลยฎีกาว่า จำเลยถูกควบคุมตัวตั้งแต่วันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๔๙ ถึงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๔๙ เป็นเวลา ๘๖ วัน เกินกว่าที่ต้องถูกควบคุมตัวจริง ๘๔ วัน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๗ อยู่ ๒ วัน ขอให้ยกฟ้อง

เห็นว่า บทบัญญัติดังกล่าวเป็นเรื่องในชั้นสอบสวนของพนักงานอัยการหรือพนักงานสอบสวนที่จะควบคุมตัวผู้ต้องหาไว้เกินกำหนดไม่ได้ เว้นแต่จะขออำนาจศาลฝากขังเป็นระยะๆ ไป และเป็นคนละส่วนกับเรื่องการฟ้องโดยจำเลยให้การรับสารภาพ ซึ่งเป็นส่วนที่อยู่ในชั้นพิจารณาของศาลหากได้ความว่าจำเลยถูกควบคุมตัวเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้จริงก็เป็นเรื่องที่จำเลยต้องไปวาทกล่าวเอากับผู้ควบคุมตัวโดยไม่ชอบเหล่านั้น หากทำให้กระบวนการสอบสวนที่ชอบและการนำคดีมาฟ้องยังศาลเสียไปไม่ ทั้งหากมีการควบคุมตัวเกินกำหนดก็ไม่ต้องห้ามที่พนักงานอัยการจะนำตัวผู้ต้องหาส่งฟ้องศาลโดยวิธีจับตัวมาส่งศาลพร้อมฟ้องได้ รวมทั้งไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายใดให้อำนาจศาลที่จะยกฟ้องคดีเช่นนี้ได้ คงมีแต่ห้ามมิให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องคดีใดต่อศาลโดยมิได้มีการสอบสวนในความผิดนั้นก่อน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๒๐ เท่านั้น มิฉะนั้นจะเป็นช่องทางให้มีผู้กล่าวอ้างเอาประโยชน์จากการควบคุมตัวเกินกำหนดได้ยิ่งไปกว่าการสอบสวนที่ชอบและการพิจารณาที่กระทำโดยศาล ที่จำเลยฎีกาขอให้ยกฟ้องในคดีที่จำเลยให้การรับสารภาพ โดยมีต้องสืบพยานประกอบเช่นนี้ จึงฟังไม่ขึ้น

คำถาม คำพิพากษาที่ให้โจทก์และจำเลยมีหนี้ต้องชำระต่างตอบแทนกัน จำเลยมีสิทธิจะขอให้ศาลออกคำบังคับับโจทก์ได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๘๑/๒๕๔๔ คดีสืบเนื่องมาจากศาลชั้นต้นให้จำเลยจดทะเบียนโอนสิทธิครอบครองในที่ดิน น.ส.๓ ก. เลขที่ ๘๙ ตำบลแก่งกระจาน อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี พร้อมสิ่งปลูกสร้างตามฟ้องแก่โจทก์ หากไม่ปฏิบัติตามให้ถือเอาตามคำพิพากษาแทนการแสดงเจตนาของจำเลย โดยโจทก์ต้องชำระเงินค่าที่ดิน ๑,๕๔๖,๕๐๐ บาท แก่จำเลย

กับให้จำเลยใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ เฉพาะค่าขึ้นศาลให้ใช้ตามทุนทรัพย์เท่าที่โจทก์
ชนะคดี โดยกำหนดค่าทนายความ ๗๐,๐๐๐ บาท คดีถึงที่สุด

จำเลยยื่นคำร้องขอให้ศาลชั้นต้นออกคำสั่งบังคับให้โจทก์รับโอนสิทธิครอบครองที่ดิน
พร้อมชำระเงินค่าที่ดินแก่จำเลยตามคำพิพากษาภายใน ๓๐ วัน

ศาลชั้นต้นมีคำสั่งว่า กรณีเป็นสิทธิของโจทก์ที่จะดำเนินการบังคับคดีแก่จำเลยภายใน
๑๐ ปี นับแต่มีคำพิพากษา จำเลยไม่มีสิทธิที่จะบังคับโจทก์ได้ยกคำร้อง

จำเลยอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์พิพากษากลับ ให้ศาลชั้นต้นออกคำสั่งบังคับให้แก่จำเลย

โจทก์ฎีกา

ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า “มีปัญหาวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ว่า จำเลยมีสิทธิร้องขอให้ศาล
ออกคำสั่งบังคับและดำเนินการบังคับคดีแก่โจทก์ได้หรือไม่ เห็นว่า ตามคำพิพากษาที่ถึงที่สุดของ
ศาลชั้นต้นเป็นผลให้โจทก์และจำเลยต่างมีสภาพเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษาและเจ้าหนี้
ตามคำพิพากษาที่มีหนี้ต้องชำระต่างตอบแทนกัน ในส่วนจำเลยจะต้องโอนสิทธิครอบครอง
ในที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างให้แก่โจทก์ และโจทก์จะต้องชำระค่าที่ดินจำนวน ๑,๕๔๖,๕๐๐ บาท
ให้แก่จำเลยเช่นกัน อําคัยอํานาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๘๒
จำเลยย่อมมีสิทธิร้องขอให้ศาลชั้นต้นออกคำสั่งบังคับเพื่อดำเนินการบังคับให้โจทก์ปฏิบัติ
ตามคำพิพากษาได้ภายใน ๑๐ ปีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๘๑
ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษามานั้นชอบแล้วฎีกาของโจทก์ฟังไม่ขึ้น”

คำถาม คำพิพากษาให้แบ่งทรัพย์สิน จำเลยจะขอให้ออกคำสั่งบังคับได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๗๔๖/๒๕๕๑ ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยที่ ๑ แบ่งกรรมสิทธิ์
รวมบ้าน ๒ หลัง และรถยนต์ ๑ คัน ให้แก่โจทก์กึ่งหนึ่ง หากแบ่งไม่ได้ให้นำทรัพย์สินออก
ขายทอดตลาดนำเงินมาแบ่งปันกันคนละครึ่ง เป็นเรื่องการแบ่งสินสมรสเกี่ยวเนื่องกับสิทธิใน
ครอบครัว โจทก์และจำเลยที่ ๑ จึงไม่ใช่เจ้าหนี้หรือลูกหนี้ต่อกัน เมื่อโจทก์ไม่ดำเนินการขอลูก
คำสั่งบังคับ จำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นคู่ความย่อมมีสิทธิร้องขอให้ออกคำสั่งบังคับได้

เมื่อศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้คำพิพากษาศาลชั้นต้นว่า การแบ่งทรัพย์สินให้เป็นไป
ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๓๖๔ คำพิพากษาศาลชั้นต้นและคำสั่งบังคับตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น
ย่อมเป็นอันสิ้นผลไปโดยคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ จำเลยที่ ๑ ย่อมมีสิทธิขอให้ศาลชั้นต้น
ออกคำสั่งบังคับใหม่ตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ให้โจทก์ปฏิบัติตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์
ต่อไปได้ รวมถึงกรณีที่หากศาลฎีกามีคำพิพากษาในคดีเดิมและผลแห่งคำพิพากษาจำต้องมี
การบังคับคดีให้แบ่งสินสมรสระหว่างกันอีก จำเลยที่ ๑ หรือโจทก์ย่อมมีสิทธิขอลูกคำสั่งบังคับใหม่
เพื่อให้มีการบังคับคดีต่อไปได้

คำถาม การแก้ไขคำฟ้อง จะขอแก้ไขชื่อตัว ชื่อสกุล และภูมิลำเนาของจำเลยได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๐๕๕๓/๒๕๕๑ ตามหนังสือมอบอำนาจช่วง และฟ้องเดิมของโจทก์ระบุว่าฟ้อง นางสาวดารุณี สังข์ทองเป็นจำเลยที่ ๑ โดยให้รับผิดชอบในมูลละเมิด ระบุว่าภูมิลำเนาของจำเลยที่ ๑ อยู่บ้านเลขที่ ๑ หมู่ที่ ๓ อำเภอตะโหนด จังหวัดพัทลุง ต่อมาโจทก์ขอแก้ไขเพิ่มเติมฟ้องโดยแก้ไขชื่อจำเลยที่ ๑ เป็นนางดารุณีหรือนางสาวดารุณี สังข์ทองหรือสังข์แก้ว และขอแก้ไขภูมิลำเนาของจำเลยที่ ๑ เป็นบ้านเลขที่ ๒/๑ หมู่ที่ ๑๐ ซึ่งภูมิลำเนาตามที่ขอแก้ไขตรงกับภูมิลำเนาปัจจุบันของจำเลยที่ ๑ ที่ให้การระบุว่า จำเลยที่ ๑ มีภูมิลำเนาอยู่บ้านเลขที่ ๒/๑ หมู่ที่ ๑ ตำบลคลองใหญ่ อำเภอตะโหนด จังหวัดพัทลุง โดยระบุว่าย้ายมาจากบ้านเลขที่ ๑ หมู่ที่ ๓ ตำบลคลองใหญ่ อำเภอตะโหนด จังหวัดพัทลุง และจำเลยที่ ๑ เป็นผู้ครอบครองรถยนต์คันที่ทำละเมิดในคดีนี้ ดังนี้จึงเป็นการแก้ไขชื่อตัว ชื่อสกุล และภูมิลำเนาของจำเลยที่ ๑ ตามฟ้องเดิมซึ่งเป็นจำเลยคนเดียวกัน มิใช่แก้ไขคำฟ้องโดยเปลี่ยนตัวจำเลยที่ ๑ จากนางสาวดารุณี สังข์ทอง เป็นนางสาวดารุณี สังข์แก้ว ซึ่งเป็นคนละคนกันแต่อย่างใด อีกทั้งการที่โจทก์ระบุชื่อตัวและชื่อสกุลของจำเลยที่ ๑ ในหนังสือมอบอำนาจช่วงและคำฟ้องเดิมผิดพลาดคลาดเคลื่อนนั้น ก็เป็นการสะกดชื่อตัวผิดเล็กน้อยจาก “นางสาวดารุณี” เป็น “นางสาวดารุณี” พอถือว่าเป็นชื่อเดียวกันนั่นเอง ส่วนชื่อสกุลสะกดผิดจาก “สังข์แก้ว” เป็น “สังข์ทอง” ก็ผิดเฉพาะพยางค์ท้ายเท่านั้น พยางค์หน้าเป็นคำเดียวกัน ชื่อสกุลจึงคล้ายคลึงกันมาก แสดงว่าที่ระบุชื่อตัวและชื่อสกุลจำเลยที่ ๑ ผิดเกิดจากการสับสนเข้าใจผิดในชื่อของจำเลยที่ ๑ เท่านั้น ถือว่าโจทก์ได้มอบอำนาจให้ฟ้องจำเลยที่ ๑ และได้ฟ้องจำเลยที่ ๑ ตามหนังสือมอบอำนาจช่วงถูกต้องและถูกต้องชอบแล้ว โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องจำเลยที่ ๑

คำถาม คดีฟ้องเรียกค่าทดแทนฐานผิดสัญญาหมั้น เป็นคดีเกี่ยวข้องกับสิทธิแห่งสภาพบุคคล หรือสิทธิในครอบครัวหรือไม่ และต้องถือทุนทรัพย์ของโจทก์แต่ละคนอย่างไร

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๘๗๓๘/๒๕๕๑ โจทก์ที่ ๑ เป็นคู่หมั้น โจทก์ที่ ๒ เป็นมารดา โจทก์ที่ ๑ ใช้สิทธิฟ้องเรียกร้องค่าทดแทนจากจำเลยทั้งสามฐานผิดสัญญาหมั้น ซึ่งเป็นคดีมิใช่เกี่ยวข้องกับสิทธิแห่งสภาพบุคคลหรือสิทธิในครอบครัว แต่เป็นกรณีที่โจทก์ทั้งสองต่างใช้สิทธิเฉพาะตัวตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๕๕ ต้องถือทุนทรัพย์ของโจทก์แต่ละคนแยกกัน

ศาลฎีกาแผนกคดีเยาวชนและครอบครัววินิจฉัยว่า “...พิเคราะห์แล้วข้อเท็จจริงฟังเป็นยุติว่า เมื่อวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๔๒ จำเลยที่ ๑ ได้หมั้นโจทก์ที่ ๑ ด้วยแหวนเพชร ๑ วง ราคา ๒๔๐,๐๐๐ บาท โดยตกลงจะแต่งงานกันภายหลังจากโจทก์ที่ ๑ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกแล้ว แต่ต่อมาจำเลยที่ ๑ ได้ถอนหมั้นโจทก์ที่ ๑ โดยคดีนี้

โจทก์ที่ ๑ อ้างว่าการผิดสัญญาหมั้นของจำเลยทั้งสามทำให้โจทก์ที่ ๑ ได้รับความเสียหายแก่กายและชื่อเสียงและจากการจัดการอื่นอันเกี่ยวแก่อาชีพหรือทางทำมาหาได้ จึงเรียกร้องให้จำเลยทั้งสามรับผิดชอบใช้ค่าทดแทนความเสียหายเป็นเงินรวม ๒,๘๐๒,๘๐๐ บาท ส่วนโจทก์ที่ ๒ เรียกค่าเสียหายต่อกายหรือชื่อเสียงเป็นเงิน ๑๙๗,๒๐๐ บาท แม้สิทธิเรียกร้องของโจทก์ทั้งสองต่างเกิดจากการผิดสัญญาหมั้น แต่เป็นกรณีที่โจทก์ทั้งสองต่างใช้สิทธิเฉพาะตัว ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ ต้องถือทุนทรัพย์ของโจทก์แต่ละคนแยกกัน เมื่อศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยที่ ๑ ใช้ค่าทดแทนแก่โจทก์ที่ ๑ เป็นเงิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท และใช้ค่าทดแทนแก่โจทก์ที่ ๒ เป็นเงิน ๑๗๐,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี นับถัดจากวันฟ้องจนกว่าจะชำระเสร็จ ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน โจทก์ที่ ๒ ฎีกาขอให้พิพากษาให้จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ร่วมรับผิดชอบกับจำเลยที่ ๑ และให้ใช้ค่าทดแทนแก่โจทก์ที่ ๒ ส่วนจำเลยที่ ๑ ฎีกาว่าไม่ต้องรับผิดชอบใช้ค่าทดแทนแก่โจทก์ทั้งสองตามฟ้อง ทุนทรัพย์ที่พิพาทในชั้นฎีกาของโจทก์ที่ ๒ และทุนทรัพย์ที่พิพาทในชั้นฎีกาของจำเลยที่ ๑ ต่อโจทก์ที่ ๒ ไม่เกินสองแสนบาท **ทั้งมิใช่คดีเกี่ยวกับสิทธิแห่งสภาพบุคคลหรือสิทธิในครอบครัว** จึงต้องห้ามมิให้ฎีกาในข้อเท็จจริงตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๔๘ วรรคหนึ่ง

คำถาม ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้โจทก์ดำเนินการถอนฟ้องตามที่ตกลงกันได้ไว้ในรายงานกระบวนการพิจารณา แต่โจทก์ไม่ดำเนินการดังกล่าว ศาลจะจำหน่ายคดีโดยถือว่าโจทก์ทั้งฟ้องได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๐๗/๒๕๔๔ คู่ความตกลงกันให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบชี้ขาดว่าเสาเข็มต้นพิพาทสามารถซ่อมแซมได้ดีเป็นปกติได้มาตรฐานเหมือนเสาเข็มขนาดเดียวกับต้นอื่นที่โจทก์ส่งมอบงานหรือไม่ เมื่อเสียงข้างมากของผู้เชี่ยวชาญที่ทำการตรวจสอบมีความเห็นว่า เสาเข็มต้นพิพาทซ่อมแซมให้ดีเป็นปกติได้มาตรฐานเหมือนเสาเข็มขนาดเดียวกันกับต้นอื่นที่โจทก์ส่งมอบงานไม่ได้ โจทก์จึงต้องถอนฟ้องไปตามข้อตกลงที่ระบุไว้ในรายงานกระบวนการพิจารณา การที่โจทก์ไม่ถอนฟ้องไปภายในกำหนดเวลาซึ่งศาลกำหนดไว้ จึงเป็นการเพิกเฉยไม่ดำเนินคดีภายในเวลาที่ศาลเห็นสมควรกำหนดไว้อันเป็นการทิ้งฟ้องตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๗๔ (๒)

นายประเสริฐ เสียงสุทธิวงศ์

บรรณาธิการ